

ΕΛΛΗΝΙΚ

ΑΔΕΛΦΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥ.

ΧΩΝ

ΕΛΛΗΝΙ

ΔΩΝ

ΝΟΣΟΚΟ-

ΜΩΝ

Υ
Γ
Γ
Ε
Ι
Α
Σ

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

Τ
Ε
Χ
Ν
Ο
Λ
Ο

23 - ΙΟΥΝΙΟΣ 1968

ΕΛΛΗΝΙΣ ΑΔΕΛΦΗ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ἐτήσια Συνδρομή Περιοδικοῦ, διὰ τὸ ἐσωτερικὸν δρχ. 50
» διὰ τὸ ἐξωτερικὸν \$ 3

Διευθύνσεις συμφώνως τῷ Α. Ν. 1092
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ, Θεραπευτήριον «Εὐαγγελισμός», Ὑψηλάντου 45 - 47

Ἐπεύθυνος τυπογραφείου :
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Δημοκρίτου 8 καὶ Σόλωνος

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : Ἐ' Διεθνὲς Συνέδριον τοῦ Διεθνοῦς Συνδέσμου Νοσοκόμων «Florence Nightingale»	
ΜΑΚΑΡ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ καὶ ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ — καὶ ΔΕΡΜΕΖΗ (ἐκ μέρους καὶ ΥΠΟΥΡΓΟΥ Κ. ΠΡΟΝΟΙΑΣ)	Μηνύματα
Κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Προέδρου Ε.Ε.Σ. :	Ἐομιλία
Ε. ΠΑΤΡΙΝΕΛΗ, Προέδρου Ε.Σ.Δ.Ε.Ν. :	Προσφώνησις
ΥVONNE HENTSAH, Προέδρου τοῦ Συνεδρίου	Ἐναρκτήριος ὁμιλία
Μ. Δ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ :	Ἐομιλία
Δ. ΠΑΠΑΕΜΜΑΝΟΥΗΛ :	»
MAJSA ANDRELL :	Ἐομιλία (Μετάφρασις Β. Α. ΛΑΝΑΡΑ)
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ	

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Εἰς ὄλον τὸν κόσμον, ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ πολέμου, ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς συνεισφέρει ἐπὶ 100 καὶ πλέον ἔτη εἰς τὴν :

- διατήρησι τῆς ὑγείας
- ἀνακούφισι τοῦ πόνου
- πρόληψι ἀτυχημάτων.

Ἡ νοσηλευτικὴ εἶναι ἕνας σπουδαῖος τομεὺς τῆς προσπαθείας τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Τὰ ἰθύνοντα τὴν νοσηλευτικὴν πρόσωπα ἃς ἔχουν ὑπ' ὄψιν των τὸ γεγονός αὐτὸ καὶ νὰ εἶναι βέβαια ὅτι ὁποτεδήποτε παρέχεται νοσηλευτικὴ φροντίς ὑπὸ τὸν Ἐρυ-

θρὸν Σταυρὸν, δέον νὰ δίδεται αὕτη σύμφωνα μὲ τὰ ἀνώτερα ἐπαγγελματικὰ σταθμὰ καὶ νὰ ἀνταποκρίνεται ἐπαρκῶς πρὸς τὰς ὑπαρχούσας ἀνάγκας.

Μόνον μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς δύναται νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον του καὶ νὰ συνεισφέρῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν (διὰ κάθε χώραν καὶ ἐποχὴ), τοῦ εἴδους τῆς νοσηλευτικῆς φροντίδος ἣ ὁποία θὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς κοινωνίας.

Ἐὰν οὕτως ἔχη, τότε τολμῶ νὰ τολμῶ ὅτι ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς εἶναι πράγματι ἕνας ἀπὸ τοὺς παράγοντας πρὸς ἐπίτευξιν καλύτερας Νοσηλευτικῆς.

Ἡ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗΝ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Ἑλληνικὴ ἀπόδοσις ὀμιλίας τῆς Κας Μ. Δ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ, γενομένης ἀγγλιστὶ τῇ 15-9-1967 εἰς τὸ Διεθνὲς Συνέδριον τοῦ Διεθνoῦς Συνδέσμου Ἀδελφῶν Florence Nightingale

Ἡ γέννησις τῆς ιδέας τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἡ ἀνάδειξις του εἰς διεθνή ἀνθρωπιστικὴν ὀργάνωσιν, τὰ ἐπιτεύγματά του εἰς τὸν Νοσηλευτικὸν τομέα ὡς καὶ αἱ μελλοντικαὶ του κατευθύνσεις, ἔχουν ἤδη ἀναπτυχθῆ ὑπὸ τοῦ πλέον ἐνδεικμένου πρὸς τοῦτο προσώπου, τῆς Δίδος Yvone Hentsch, Διευθυνούσης τοῦ Νοσηλευτικοῦ Τμήματος τῆς League.

Εἶναι πράγματι ἄξια θαυμασμοῦ τὰ ἐπιτεύγματα τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν εἰς ἔργα ἀνθρωπιστικά. Ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς, ὡς διεθνῆς ὀργάνωσις, ἀποτελεῖ σημαντικώτατον παράγοντα, ὅστις — πλὴν τῶν ἄλλων του δράσεων — δύναται νὰ προτείνῃ καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ διὰ τῶν Ἐθνικῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν προγράμματα ἀποβλέποντα εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς νοσηλευτικῆς εἰς τὸν κόσμον. Βεβαίως ὅλοι οἱ ἀδελφοὶ Ἐρυθροὶ Σταυροὶ μετέχουν τῆς εὐεργετικῆς ταύτης δράσεως καὶ εἰς τὸν τομέα αὐτόν. Πόσοι τρόποι, οἱ ὁποῖοι ἀναμφιβόλως ὀδηγοῦν εἰς τὸν αὐτὸν σκοπὸν, εἰς μίαν καλλιτέραν νοσηλευτικὴν φροντίδα!

Εἰς τὸ πλαίσιον τῆς Νοσηλευτικῆς, ὅπως καὶ εἰς οἰονδήποτε ἄλλον τομέα δράσεως, τὸ βασικὸν στοιχεῖον ἀποτελεῖ τὸ ἔμφυχον ὕλικόν. Διὰ νὰ ἀποδώσῃ τὸ ἔμφυχον αὐτὸ ὕλικόν χρειάζεται βεβαίως καὶ τὰς καταλλήλους συνθήκας (οἰκονομικὰ μέσα καὶ περιβάλλον). Ἐξ ἄλλου, οἱ τομεῖς εἰς τοὺς ὁποίους οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὴν νοσηλευτικὴν θὰ πρέπει νὰ δράσουν, δὲν εἶναι βεβαίως δι' ὅλας τὰς χώρας κοινοί, οὔτε τῆς αὐτῆς ἀκριβῶς σημασίας, διότι ἐκάστη αὐτῶν δυνατὸν νὰ ἔχη νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἰδιάζοντα προ-

βλήματα. Οὕτως ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρα ἐκπαίδευσις καὶ προπαρασκευὴ τοῦ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ — καὶ δὴ εἰς ἀριθμὸν διὰ κάθε τομέα δράσεως διάφορον, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν ἐκάστης χώρας — διὰ νὰ δύναται νὰ ἀνταποκριθῆ ἐπιτυχῶς εἰς τὰς ὑπαρχούσας ἀπαιτήσεις. Τὰς μικρότερας βεβαίως διαφορὰς χαρακτῆρος ἀπὸ χώρας εἰς χώραν παρουσιάζει ἡ νοσηλευτικὴ εἰς τὰ Γενικὰ Νοσοκομεῖα τὰ ἔχοντα παθολογικάς, χειρουργικάς κλινικάς ἢ καὶ Κλινικάς εἰδικότητων, μεγαλειτέρας διαφορὰς παρουσιάζει εἰς Ψυχιατρεῖα, Σανατόρια, Ἄσυλα Ἀνιάτων καὶ γενικῶς εἰς ἰδρύματα εἰς τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ λαμβάνεται περισσότερον ὑπ' ὄψιν ὁ ψυχικὸς κόσμος τῶν νοσηλευομένων καὶ ἡ ἐπαφή των πρὸς τὸ προσωπικόν. Ἀκόμη μεγαλυτέρας διαφορὰς παρουσιάζει ἀπὸ χώρας εἰς χώραν ἡ κατ' οἶκον νοσηλεία, εἰς τὴν ὁποῖαν ὁ νοσηλεύων εὐρίσκειται ἐντὸς τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος τοῦ νοσηλευομένου, ἀντιθέτως πρὸς ὅ,τι συμβαίνει εἰς τὰ νοσοκομεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα ὁ νοσηλευόμενος εὐρίσκειται εἰς τὸ τυποποιηθὲν περιβάλλον τοῦ ἰδρύματος, ὑφιστάμενος τὴν ἐπίδρασιν καὶ τὴν πειθαρχίαν αὐτοῦ. Τέλος, εὐνόητον εἶναι ὅτι ἡ τυχὸν ὑπαρξίς ἀποικιῶν ἐπιληπτικῶν, χανσενικῶν ἢ ἄλλων εἰδικῶν ἰδρυμάτων, σταθμῶν ἢ ἀσύλων εἰς ὠρισμένας χώρας, δημιουργεῖ τὴν ἀνάγκην ἰδιαιτέρων διὰ κάθε περίπτωσιν νοσηλευτικῶν συνθηκῶν. Συνεπῶς τοὺς τρόπους βελτιώσεως τῆς νοσηλείας θὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἐξετάσωμεν ἀπὸ δύο ἀπόψεων : α' — ἀπὸ ἀπόψεως γενικῆς, ὡς πρὸς τὰ μέτρα δηλ. τὰ ὁποῖα, ἔχοντα τὴν αὐτὴν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ση-

μασίαν δι' ὅλας τὰς χώρας, δύνανται νὰ ἔχουν γενικωτέραν ἐφαρμογὴν καὶ β'—ἀπὸ ἀπόψεως εἰδικῆς, ὡς πρὸς τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα λαμβάνοντα κυρίως ὑπ' ὄψιν τὰς ἰδιαίτερας συνθήκας ἐκάστης χώρας, ἔχουν περισσότερον τοπικὴν ἐφαρμογὴν, μολονότι δὲν στεροῦνται ἴσως καὶ εὐρύτερου ἐνδιαφέροντος.

Ἡ Δνὶς Hentsch ὑπὸ τὴν ἰδιότητά της τῆς Διευθυντρίας τοῦ Τμήματος Νοσοκόμων τῆς League, μᾶς ἔδωσε λίαν ἐνδιαφερούσας γενικὰς κατευθύνσεις. Ἄς μοὶ ἐπιτραπῆ, ὡς ἔχουσαν κυρίως ὑπ' ὄψιν τὰς εἰς τὴν χώραν μας, εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὑπαρχούσας συνθήκας, νὰ ἀσχοληθῶ ἰδιαίτερος μὲ αὐτάς καὶ νὰ προσπαθῆσω νὰ ἐξετάσω τοὺς τρόπους καὶ τὰς δυνατότητας βελτιώσεως ὠρισμένων τομέων νοσηλευτικῆς εἰς τὸ πλαίσιον δράσεως τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, τομέων οἱ ὅποιοι ἔχουν ἐνδιαφέρον προπαντὸς δι' ἡμᾶς χωρὶς νὰ στεροῦνται καὶ γενικωτέρας σημασίας. Πρὸς τοῦτο εἶναι ἀνάγκη ν' ἀναφερθῶμεν δι' ὀλίγων εἰς τὴν ἐδῶ ἱστορίαν τῆς νοσηλευτικῆς. Πρέπει νὰ γνωρίζωμεν τί ἔγινε, τί ὑπάρχει καὶ ὑπὸ ποίας συνθήκας, διὰ νὰ ἴδωμεν τί πρέπει καὶ τί εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ Νοσηλευτικὴ κίνησις διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν Διπλωματούχων Ἀδελφῶν ἤρχισε τὸ 1872, ὅτε ἡ ἀείμνηστος Βασίλισσα Ὀλγα ἱδρύσασα «Σύλλογον Κυριῶν». Τὸ 1875, συμφῶνως πρὸς τὸν κύριον σκοπὸν τοῦ συλλόγου τούτου, ἱδρύσασα τὸ πρῶτον «Παιδευτήριον» πρὸς μὲν ὄψιν Ἀδελφῶν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον «Εὐαγγελισμός» μὲ διετὴ ἐκπαίδευσιν, ἡ ὁποία ἀπὸ τοῦ 1935 μετετράπη εἰς τριετὴ. Τὸ 1865, ἡ Ἑλλάς προσεχώρησεν εἰς τὴν Σύμβασιν τῆς Γενεύης τοῦ «Ἐρυθροῦ Σταυροῦ» τὸν δὲ Ἰούνιον τοῦ 1877, πρὸ ἐνεήκοντα ἐτῶν, πρωτοβουλία τῆς Α.Μ. τῆς ἀειμνήστου Βασίλισσης Ὀλγας, ἱδρύθη ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρός, ὡς «Σύλλογος ἐπίκουρος τῶν ἐν πολέμῳ τραυματιῶν».

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν πολέμων καὶ ἤδη ἀπὸ τοῦ 1897 ἡ Ἐθελοντὴς Ἀδελφὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ προσφέρει τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας της. Ἀλλὰ ἡ συστηματικὴ της ἐκπαίδευσις ἔλαβε χώραν τὸ 1914, ὅτε ὁ Ε.Ε.Σ. ἱδρύσασα Μονοετὴ Σχολὴν δι' Ἐθελοντάς Ἀδελφάς.

Ἡ κατὰ τὸ 1923 σύστασις ἐξαμελοῦς Ἐπιτροπῆς ἐξ Ἐθελοντῶν Ἀδελφῶν ὑπὸ τοῦ τότε Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ε.Ε.Σ. προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Ἀθανασάκη, Ἐπιτροπῆς εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ σύνταξις ὑπομνήματος ἀποβλέποντος εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν νοσηλευτικῶν ὑπηρεσιῶν, ἀπετέλεσε τὸ πρῶτον σημαντικὸν βῆμα διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς νοσηλευτικῆς ἐν Ἑλλάδι¹). Εἰδικώτερον ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἦτο νὰ ὑποδείξῃ τὰ ἐνδεικνύμενα μέτρα διὰ τὴν ἱδρύσασιν Τμήματος Νο-

σοκόμων, τριετοῦς Σχολῆς Ἐκπαιδεύσεως Νοσοκόμων καὶ Ἐπισκεπτριῶν Ἀδελφῶν, ὡς καὶ διὰ τὴν καλλιτέραν ἐκπαίδευσιν τῶν Ἐθελοντῶν Ἀδελφῶν. Οὕτω, τὸ 1923 ἱδρύθη τὸ Τμῆμα Νοσοκόμων, τὸ δὲ 1924 ἡ Σχολὴ Ἀδελφῶν τοῦ Ε.Ε.Σ. Τὴν μελέτην καὶ σύνταξιν τοῦ προγράμματος τῆς τριετοῦς ταύτης Σχολῆς εἶχον ἀναλάβει αἱ προδρομικαὶ αὐταὶ διὰ τὸν τόπον μας Ἀδελφαί, στελέχη πολύτιμα καὶ στυλοβάται τοῦ Σώματος, τὸ ὁποῖον ἐτίμησαν, καὶ αἱ ὁποῖαι εἶχον γνωρίσει πᾶν ὅ,τι χρειάζεται διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ προώθησιν τῆς νοσηλευτικῆς κινήσεως εἰς τὴν χώραν μας ἀπὸ τὴν μακρὰν καὶ γόνιμον ὑπηρεσίαν των εἰς τὰς Στρατιωτικὰ Νοσοκομεῖα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δεκαετοῦς πολεμικῆς περιόδου 1912 - 1922, ὡς καὶ ἀπὸ τὴν πολυτίμον δρᾶσιν των εἰς πᾶσαν ἄλλην δυσχερῆ περίπτωσιν εἰς τὴν ὁποίαν εἶχεν εὐρεθῆ ἡ φυλὴ μας. Ὡστε τὸ ἔργον τοῦτο τῶν Ἐθελοντῶν Ἀδελφῶν ὑπῆρξεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ ἀπαρχὴ τῆς ὀργανωμένης νοσηλευτικῆς κινήσεως καὶ ἡ ἀφετηρία τῆς ἱδρύσεως τοῦ Σώματος τῶν Διπλωματούχων Ἀδελφῶν τοῦ Ε.Ε.Σ.

Τὴν Διεύθυνσιν τῆς Σχολῆς ἀνέλαβε τὸ 1924 μίαν μεγάλην νοσηλευτικὴν φυσιογνωμίαν, ἡ ἀείμνηστος Ἑλένη Βασιλοπούλου, ἡ ὁποία, ὅπως καὶ ὅλαι αἱ ἄλλαι αἱ ἀποτελέσασαι τὴν ἀναφερθεῖσαν Ἐπιτροπὴν Ἀδελφαί, εἶχε τιμηθῆ διὰ τοῦ παρασῆμου τῆς Florence Nightingale. Αὕτη μετὰ διετίαν παρητήθη τῆς θέσεως τῆς Διευθυνούσης, διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ ἀντιφυματικοῦ ἐμβολίου B.C.G., εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὁποίου εἶχεν εἰδικευθῆ μαθητεύσασα πλησίον τοῦ Calmette. Εἰς τὴν Διεύθυνσιν τῆς Σχολῆς τὴν διεδέχθη ἡ τόσον γνωστὴ εἰς τὸν διεθνή νοσηλευτικὸν κόσμον ἀείμνηστος Ἀθηνᾶ Μεσολωρᾶ, ἥτις εἶχεν ἀποφοιτήσῃ τὸ 1920 τῆς διεθνούς ὀργανώσεως «Florence Nightingale», ἀφοῦ παρηκολούθησε τὰ πρῶτα Διεθνή Μαθήματα τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν εἰς τὸ Βασιλικὸν Κολλέγιον τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Λονδίνου. Ἡ Ἀθηνᾶ Μεσολωρᾶ, ἐνθουσιώδης σκαπανεὺς τῆς νοσηλευτικῆς, διηύθυνε τὴν Σχολὴν τοῦ Ε.Ε.Σ. κατὰ τὰ ἔτη 1926 - 1945 καὶ προήγαγε αὐτὴν εἰς λίκνον καταρτίσεως νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ διὰ τὰ Νοσοκομεῖα καὶ ἐκπαιδευτικοῦ διὰ τὰς Σχολὰς τῆς Χώρας μας. Σήμερον ἡ Σχολὴ ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Ἐκπαιδευτικὸν Κέντρον τοῦ Ε.Ε.Σ., πρᾶγμα σκοπιμώτατον ὀφειλόμενον εἰς τὴν διορατικότητα καὶ τὴν πρωτοποριακὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου σκέψιν τῆς Α.Ε. τοῦ Προέδρου τοῦ Ε.Ε.Σ. Κου Κωνσταντίνου Γεωργακοπούλου, μεγάλου φίλου καὶ ὑποστηρικτοῦ τῶν Ἀδελφῶν.

Δεύτερον σημαντικὸν βῆμα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς νοσηλευτικῆς ἦτο ἡ ἱδρύσις τὸ 1930 τοῦ Νοσοκομείου τοῦ Ε.Ε.Σ., τεθέντος ὑπὸ τὴν σοφὴν Νοσηλευτικὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἀθηνᾶς Μεσολωρᾶ. Εἰς αὐτὸ τὸ Κέντρον ἐκπαιδεύσεως Ἀδελφῶν ἐμαθήτευσαν αἱ σπουδάστριαι τῆς Σχολῆς καὶ κατόπιν διπλωματοῦχοι Ἀδελφαί ὡς καὶ αἱ Ἐθελονταὶ καὶ ἐσυνήθισαν νὰ συνεργάζωνται στενωῶς, ἔχουσαι πάντοτε κατὰ νοῦν τὰς

1. Τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην ἀπετέλεσαν αἱ ἐμπειρότεραι τῶν τότε προϊσταμένων Ἀδελφῶν, Κυρίαί Μαρία Νεγροπόντη, Ἑλένη Τρικούπη. Μελομένη Χρυσοβελόνη καὶ Δεσποινίδες Ἑλένη Βασιλεπούλου, Ἀθηνᾶ Μεσολωρᾶ καὶ Ἰουλία Διομήδους.

ἀρχὰς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ — τὴν βελτίωσιν τῆς ὑγείας, τὴν πρόληψιν τῶν νόσων καὶ τὴν ἀνακούφισιν τῶν πασχόντων.

Τὸ Τμῆμα Νοσοκόμων τοῦ Ε.Ε.Σ., ὑπαχθὲν ἀρχικῶς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἀειμνήστου Ἐθελοντοῦ Προϊσταμένης Ἀδελφῆς Μαρίας Νεγροπόντη, ἀπὸ δὲ τοῦ 1925 τῆς ἀειμνήστου Ἀθηνᾶς Μεσολωρᾶ, ἔθεσε τὰς βάσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίχθησαν αἱ μετέπειτα κατευθύνσεις εἰς στενὴν συνεργασίαν μετὰ τοῦ Τμήματος Νοσοκόμων, τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν καὶ τοῦ Διεθνoῦς Συνδέσμου Ἀδελφῶν. Βασικὸς σκοπὸς τοῦ Τμήματος τούτου παραμένει ὁ αὐτός, ἡ ἐκπαίδευσις τῶν Ἀδελφῶν.

Σήμερον εἰς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν Νοσοκόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, εἶναι ἐγγεγραμμένοι 1148 Διπλωματοῦχοι Ἀδελφαὶ τῆς Σχολῆς ἐμπνεόμεναι ἀπὸ τὰ ἰδεώδη τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἐξ ὧν ὅσαι ἔπαυσαν ὑπηρετοῦσαι εἰς αὐτόν, εἶναι πάντοτε ἔτοιμοι ὅπως ἀναλάβουν καὶ πάλιν ὑπηρεσίαν καὶ δὴ ἐθελοντικῶς — ὡσάκις παραστῆ ἀνάγκη. Εἰς τὴν αὐτὴν Διεύθυνσιν εὐρίσκονται ἐπίσης ἐγγεγραμμένοι 9.231 Ἐθελονταὶ Ἀδελφαὶ - Νοσηλεύτριαι, Διαιτολόγοι, Ἐργασιοθεραπεύτριαι καὶ 73 Ἐθελονταὶ Κοινωνικῆς Προνοίας.

Τὰ ἐθελοντικὰ μαθήματα Νοσηλευτικῆς ὁργανοῦνται κατ' ἔτος εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς ἄλλας πόλεις (50 μέχρι σήμερον). Τὴν θεωρίαν, ἡ ὁποία εἶναι διαρκείας τεσσάρων μηνῶν, ἀκολουθεῖ πρακτικὴ ἄσκησις διαρκείας ἑνὸς καὶ ἡμίσεος μηνὸς εἰς Νοσοκομεῖα, ἰατρεῖα καὶ Σταθμοὺς πρώτης βοήθειας. Αἱ Ἐθελονταὶ δύνανται νὰ εἰδικευθοῦν εἰς τὴν τεχνικὴν χειρουργεῖαν, τὴν νάρκωσιν, τὴν αἰμοδοσίαν, τὴν ἀνάνηψιν καὶ τὰ ἐργαστήρια (μικροβιολογικὸν — χημικόν), ὡς καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῆς «Οἴκοι Νοσηλείας», «Περιποιήσις Ἀσθενoῦς» καὶ τοῦ μαθήματος «Πρῶται Βοήθειαι». Αἱ εἰδικεύσεις εἰς τὴν τεχνικὴν χειρουργεῖαν, ὡς καὶ εἰς τὴν αἰμοδοσίαν γίνονται εἰς Ἀθήνας καὶ εἰς τὰς μεγάλας πόλεις τῶν ἐπαρχιῶν, αἱ δὲ λοιπαὶ εἰδικεύσεις μόνον εἰς τὰς Ἀθήνας.

Ὁ Ε.Ε.Σ. καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης ἐξακολουθεῖ τὴν στενὴν συνεργασίαν του μετὰ τῆς Στρατιωτικῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας, οὕτως ὥστε πολλαὶ τῶν εἰδικεύσεων τῶν Ἐθελοντῶν Ἀδελφῶν, λαμβάνουν χώραν εἰς Στρατιωτικὰ Νοσοκομεῖα.

Ἡ διδασκαλία πρὸς καταρτισμὸν ἐθελοντῶν Διαιτολόγων λαμβάνει χώραν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Νοσοκομεῖον τοῦ Ε.Ε.Σ., ὁργανομένης σχετικῆς τάξεως ἐφόσον ὑφίστανται αἱ πρὸς τοῦτο ἀνάγκαι. Ἡ διάρκεια καὶ ἡ πρακτικὴ ἐξάσκησις εἶναι αἱ αὐταὶ ὡς αἱ τῶν ἐθελοντῶν Νοσηλείας.

Ἡ ἐκπαίδευσις τῶν Ἐθελοντῶν Ἐργασιοθεραπειᾶς ἔχει διάρκειαν ἑνὸς ἔτους. Τὰ μαθήματα ὁργανοῦνται εἰς τὸ ἐν Βούλα Ἀσκληπιεῖον τοῦ Ε.Ε.Σ., αἱ δὲ ἀκολουθοῦσαι αὐτά, μετὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ πτυχίου των ὑπηρετοῦν εἰς διάφορα Νοσηλευτικὰ Ἰδρύματα τῆς Χώρας.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1950, δύο ομάδες Ἐθελοντῶν

Κυριῶν καὶ Δεσποινίδων (σύνολον 40), προσέφερον τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας των εἰς τὸ ἐν Βούλα Ἀσκληπιεῖον. Τὸ 1964 ἡ Διοίκησις τοῦ Ε.Ε.Σ. ἀπεφάσισεν ὅπως αἱ Ἐθελονταὶ αὗται ἀποτελέσουν τὸν πυρῆνα τοῦ Σώματος τῶν Ἐθελοντῶν Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ ὅπως ἡ Γεν. Διεύθυνσις Νοσοκόμων ἀναλάβῃ τὴν ὁργάνωσιν προγράμματος εἰδικῆς ἐκπαιδεύσεώς των. Οὕτως ἰδρύθη ἓνα νέον Σῶμα. Ἡ ἐκπαίδευσις τῶν Ἐθελοντῶν Κοινωνικῆς Προνοίας, διαρκείας ἐξ μηνῶν, λαμβάνει χώραν εἰς Ἀθήνας. Ὑπεύθυνοι αὐτῆς εἶναι Κοινωνικοὶ Λειτουργοί, αἱ δὲ εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο ἀνήκουσαι Ἐθελονταὶ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των εἰς διαφόρους τομεῖς κοινωνικῆς προνοίας.

Αἱ Ἐθελονταὶ Ἀδελφαί, πολῦτιμοι συνεργάτιδες τοῦ Ε.Ε.Σ., προσφέρουν ἐξαιρετοῦς ὑπηρεσίας εἰς Ἰδρύματα τοῦ Ε.Ε.Σ., Νοσοκομεῖα, Ἰατρεῖα, Σταθμοὺς Πρώτων Βοηθειῶν, Κέντρα Αἰμοδοσίας, Ἀναρωτήρια, Γηριατρικὰς Κλινικάς, Οἰκοτροφεία, εἰς τὴν Ἰματιοθήκην τῶν Ἀδελφῶν, εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἀποθήκην αὐτοῦ διὰ τὴν ταξινόμησιν καὶ δεματοποίησιν ἐφοδίων, ὡς καὶ διὰ τὴν διανομὴν τούτων εἰς ἀπόρους. Ἐπίσης προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των εἰς κατασκηνώσεις (σχολείων, ἀναπήρων παιδίων, ὁδηγῶν καὶ ἄλλων ὁργανισμῶν), εἰς τὰς Φυλακὰς καὶ εἰς τὴν ἐν αὐταῖς Βιβλιοθήκην, εἰς τὸ Νοσοκομεῖον καὶ εἰς τὴν «Παιδικὴν Χαρὰν» (διὰ τὰ ἀπὸ 1 - 3 ἐτῶν τέκνα τῶν φυλακισμένων μητέρων), ὡς καὶ εἰς τὰ Ἀσυλὰ Ἀνιάτων. Αἱ Ἐθελονταὶ λαμβάνουν ἐπίσης μέρος εἰς ἀποστολὰς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ προσφέρουν ἀξιοσημειώτους ὑπηρεσίας εἰς διαφόρους θεομηνίας, σεισμοὺς καὶ ἐπιδημίας. Τέλος, πολλαὶ τῶν Ἐθελοντῶν προσέφερον τὰς ὑπηρεσίας των καὶ κατὰ τοὺς πολέμους πισταὶ εἰς τὸ καθήκον, μὲ αὐταπάρησιν φθάνουσαν μέχρις ἡρωϊσμοῦ.

Τὰ μαθήματα τῆς «Οἴκοι Νοσηλείας», «Περιποιήσις Ἀσθενoῦς», «Φροντὶς μητρὸς καὶ βρέφους» καὶ «Φροντὶς Ὑγιoῦς Βρέφους», μαθήματα διὰ τὴν ὁργάνωσιν τῶν ὁποίων εἴμεθα λίαν εὐγνώμονες πρὸς τὸ Τμῆμα Νοσοκόμων τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν, ἐσημείωσαν ἀξιόλογον ἐξέλιξιν κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν. Ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις τοῦ Ε.Ε.Σ., ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ της ὅπως τὰ μαθήματα διδάσκονται κατὰ τὸ δυνατόν εἰς μεγαλειτέραν κλίμακα, ἐνέκρινε τὴν πρόσληψιν καὶ ἄλλων Διδασκoυσῶν Διπλωματοῦχων Ἀδελφῶν. Οὕτω, σήμερον διδάσκουν αὐτὰ 13 Διπλωματοῦχοι Ἀδελφαί, (ἐξ ὧν 8 μερικῆς ἀπασχολήσεως) ὡς καὶ 14 Ἐθελονταὶ Ἀδελφαὶ μερικῆς ἀπασχολήσεως καὶ μία ὀλικῆς.

Ὅλαι αἱ Διπλωματοῦχοι Ἀδελφαί, αἱ ὁποῖαι ἐκ περιτροπῆς διδάσκουν τὰ μαθήματα τῆς «Οἴκοι Νοσηλείας» εἰς ἐπαρχιακὰς πόλεις καὶ χωρία, εἶναι συγχρόνως καὶ Διδάσκουσαι τῶν μαθημάτων τῶν Ἐθελοντῶν Ἀδελφῶν. Ἡ διπλῆ αὕτη ἰδιότης τῆς Διδασκούσης Ἀδελφῆς, ἀπεδείχθη λίαν ἀποδοτικὴ, διότι θέτει αὐτὴν εἰς ἐπαφὴν ὅχι μόνον μὲ τὸ κοινόν, ἀλλὰ καὶ μὲ

τάς μαθητριάς τῶν Γυμνασίων, μέλη τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος, πολλαὶ τῶν ὁποίων ἀποβαίνουν μελλοντικῶς Ἐθελονταὶ Ἀδελφαί. Ἐξ ἄλλου, ἡ Διπλωματοῦχος Διδάσκουσα Ἀδελφή, κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῆς «Οἴκοι Νοσηλείας», ἐπισημαίνει πολλάκις τὰς ἐχούσας τὰ προσόντα διὰ νὰ ἀποβοῦν μελλοντικῶς στελέχη διδασκαλίας τοῦ μαθήματος «Περιποιήσις Ἀσθενούσας», πλὴν τούτου δὲ διὰ τῆς τοιαύτης διδασκαλίας ἐπιτυγχάνεται καὶ ἡ προσέλευσις ὅχι μόνον Ἐθελοντῶν ἀλλὰ καὶ ὑποψηφίων μαθητριῶν τῆς Σχολῆς Ἀδελφῶν τοῦ Ε.Ε.Σ.

Τὰ μαθήματα τῆς «Οἴκοι Νοσηλείας», ἀρχικῶς ἐδιδάσκοντο εἰς τὴν Σχολὴν ταύτην, ἀπὸ δὲ τοῦ 1966 εἰς αἰθούσας τοῦ Κέντρου Αἱμοδοσίας τοῦ Ε.Ε.Σ. Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τοῦ Ε.Ε.Σ. εἰς τὰ μαθήματα τῆς «Οἴκοι Νοσηλείας», προστετέθησαν δύο ὧραι διδασκαλίας ἀφορῶσαι τὴν σημασίαν τῆς αἱμοδοσίας, ὡς καὶ τὴν ἀνάγκην ὑπάρξεως Ἐθελοντῶν Αἱμοδοτῶν.

Ἡ συνεργασία τοῦ Τμήματος τῆς «Οἴκοι Νοσηλείας» μετὰ τοῦ Τμήματος τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος, εἶναι στενωτάτη. Οὕτω τὰ μαθήματα τῆς «Οἴκοι Νοσηλείας» διδάσκονται εἰς τοὺς Ἐρυθροσταυρίτας ἐκτὸς τῶν ὡρῶν τοῦ σχολικοῦ τῶν προγράμματος, εἰς ἓν δὲ Γυμνάσιον ἔχουν συμπεριληφθῆ εἰς τὸ κανονικὸν σχολικὸν πρόγραμμα. Τὸ περιοδικὸν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος, τὸ ὁποῖον ἐκδίδεται εἰς 240.000 ἀντίτυπα ἔχει συχνὰ ἐνδιαφέρουσαν ὕλην, δημοσιεύει δὲ πολλάκις φωτογραφίας ἀπὸ τὰ μαθήματα τῆς «Οἴκοι Νοσηλείας».

Νέος τομεὺς δράσεως εἰς τὸ πλαίσιον τῶν ἐν λόγῳ μαθημάτων εἶναι καὶ ἡ τελευταίως ἀναπτυχθεῖσα συνεργασία τοῦ Ε.Ε.Σ. μετὰ τὸ Ἰπουργεῖον Γεωργίας. Τοῦτο ὀργανώνει κατ' ἕτος τμήματα ἐκπαιδεύσεως ἀγροτισσῶν εἰς τὴν ὑγιεινὴν διαβίωσιν καὶ οἰκοκυρικὴν, εἰς τὰ ὁποῖα προστετέθη ἐκ μέρους τοῦ Ε.Ε.Σ. ἡ διδασκαλία τῆς «Οἴκοι Νοσηλείας». Τὰ ἀποτελέσματα τῆς συνεργασίας ταύτης ὑπῆρξαν λαμπρά, οὕτως ὥστε ἐπιδιώκεται ἡ ἐπέκτασις αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Ε.Ε.Σ. διὰ νὰ καλύψουν, εἰ δυνατόν, τὰς ἀνάγκας ὅλης τῆς ὑπαίθρου.

Ἐξ ἄλλου, διὰ τὴν μείζονα ἀνάπτυξιν τοῦ μαθήματος τῶν «Πρώτων Βοηθειῶν» εἰδικεύθησαν εἰς αὐτὸ τινὲς τῶν Διδασκουσῶν Ἀδελφῶν τοῦ Τμήματος τῆς «Οἴκοι Νοσηλείας» τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν Ἐπαρχιακῶν Τμημάτων, με σκοπὸν τὴν διδασκαλίαν τούτου εἰς τὸ κοινὸν καὶ εἰδικώτερον εἰς τοὺς Ἐρυθροσταυρίτας μαθητάς. Τέλος, τὸ Τμήμα τῆς «Οἴκοι Νοσηλείας» ἔχει προγραμματίσει ὅπως ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος «Φροντὶς ἡλικιωμένων καὶ χρονίως πασχόντων», ἀρχίσῃ ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Ὀκτωβρίου.

Ἐξητάσθησαν ἀνωτέρω ἐν ὀλίγοις τὰ ἀφορῶντα τὴν ἱστορίαν τῆς νοσηλευτικῆς εἰς τὸ πλαίσιον τῆς δράσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ εἰς τὴν χώραν μας, ὡς καὶ τὴν σημε-

ρινὴν τῆς θέσει, δηλαδὴ τὸ τί ἔγινε, τὸ πῶς ἔγινε καὶ τὸ τί ὑπάρχει. Ἡ ἐπισκόπησις αὕτη τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων ἦτο ἀπαραίτητος διὰ νὰ στηριχθοῦν ἐπ' αὐτῶν σκέψεις τινὲς διὰ μελλοντικὰς κατευθύνσεις, αἵτινες δυνατόν νὰ ἔχουν, ὡς νομίζομεν, γενικώτερον ἐνδιαφέρον. Οὕτως, ἡ προσήκουσα ἐκτίμησις τῆς ἐργασίας μας δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὁδηγὸς διὰ τὴν συνέχισιν τοῦ ἔργου μας με ἀπόδοσιν περισσότερον ἀποτελεσματικὴν. Εἰς τὴν κριτικὴν ταύτην ἐκτίμησιν προβαίνομεν πάντοτε ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τὰς συνεργάτιδας διπλωματούχους καὶ Ἐθελοντάς κατὰ τὴν διάρκειαν ἢ τὸ τέλος μιᾶς ὑπηρεσίας ἢ ἀποστολῆς εἰς τὴν Χώραν μας ἢ ἐκτὸς αὐτῆς. Θὰ εἶναι βεβαίως σκόπιμον ὅπως αἱ κριτικαὶ αὗται συσκέψεις διευρυνθοῦν τῇ συμμετοχῇ καὶ ἄλλων προσώπων, πλὴν τῶν λαμβανόντων μέρος εἰς τὴν ἐκτελεσθεῖσαν ὑπηρεσίαν, οὕτως ὥστε νὰ ἀποκτήσουν τὸν χαρακτήρα συσκέψεως μεγαλυτέρου κύκλου καὶ ἀνωτέρου εἰ δυνατόν ἐπιπέδου. Ἐπίσης θὰ εἶναι σκόπιμον νὰ ἔρχονται συχνότερον καὶ εἰς στενωτέραν ἐπαφὴν αἱ Ἀδελφαὶ αἱ λαμβάνουσαι μέρος εἰς τὰ διάφορα καὶ τόσον ἐνδιαφέροντα συμβούλια τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ μετὰ τὰς Ἀδελφάς τὰς μετασχούσας εἰς τὸ Κεντρικὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ε.Σ. καὶ μετὰ τὰς Ἐπιθεωρητάς Ἀδελφάς τὰς ἐκτελούσας ἐπιθεώρησιν εἰς τὰ διάφορα Ἐπαρχιακὰ Τμήματα αὐτοῦ. Τὸ αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ γίνεται συστηματικώτερον μεταξὺ τῶν μελῶν κάθε ὁμάδος ἐργασίας. Ἡ συνεχὴς ἐν ὑπηρεσίᾳ ἐνημερωτικὴ ἐκπαίδευσις τῆς Ἀδελφῆς εἶναι βεβαίως ἀπαραίτητος διὰ νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ἱκανὴν νὰ παρακολουθήσῃ τὴν σημερινὴν ταχεῖαν ἐξέλιξιν τῆς ἱατρικῆς καὶ τῆς κοινωνίας. Ἡ ἴδρυσις Σχολῶν μετεκπαιδεύσεως Ἀδελφῶν ἀποτελεῖ ἕτερον βασικὸν συντελεστὴν βελτιώσεως τῶν νοσηλευτικῶν ὑπηρεσιῶν, ἀπαραίτητος δ' ἐπίσης εἶναι καὶ ἡ ἐκδοσις νοσηλευτικῶν συγγραμμάτων. Ὡς πρὸς αὐτὰ θὰ εἶναι βεβαίως σκόπιμος ἡ ἐκδοσις πλήρους σειρᾶς συγγραμμάτων εἰδικῶν δι' Ἀδελφάς συντασσομένων ὑπ' αὐτῶν ἢ διὰ συνεργασίας Ἀδελφῶν με ἱατροὺς ἢ καὶ με ἄλλους ἐπιστήμονας οἵτινες, ἀνήκοντες εἰ δυνατόν εἰς Πανεπιστήμια καὶ διδάσκοντες εἰς Σχολὰς Ἀδελφῶν, ἔχουν ἀποκτήσει τὴν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένην εἰδικὴν πεῖραν.

Εἰς τὴν ἐφαρμογὴν μιᾶς καλλιτέρας νοσηλευτικῆς θὰ βοηθήσῃ πολὺ καὶ ἡ συλλογὴ στατιστικῶν στοιχείων. Παρ' ἡμῖν, τὸ Ἰπουργεῖον Συντονισμοῦ συγκεντρώνει ἄφθονον ὕλικόν τοιούτων στοιχείων ἀφορῶντων εἰς τὸν πληθυσμὸν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ διαφόρους πλευράς. Ἐκ τούτων, τὰ ἀναφερόμενα εἰς ζητήματα νοσηρότητος, συνθηκῶν διαβιώσεως καὶ γενικῶς ὑγιεινολογικῆς καταστάσεως κλπ. ἐνδιαφέρουν βεβαίως πολὺ καὶ τὰς Ἀδελφάς, αἱ ὁποῖαι ἐξ ἄλλου ὑφίστανται ἐκπαίδευσιν εἰς θέματα στατιστικῆς. Θὰ ἦτο ὁμως σκόπιμος ἡ μεγαλυτέρα ἀπασχόλησις τῶν Ἀδελφῶν εἰς τὸν τομέα τοῦτον ἢ καὶ ἡ εἰδίκευσις τινῶν ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν Στατιστικὴν, ἥτις ἀποτελεῖ σήμερον ἰδιαιτέραν ἐπι-

στήμην, οὕτως ὥστε νὰ δύνανται νὰ ἀναλάβουν ἐρευνητικὴν ἐργασίαν ἐπὶ ζητημάτων τὰ ὅποια τὰς ἐνδιαφέρουν ἰδιαιτέρως. Τὰ ζητήματα ταῦτα θὰ εἶναι δυνατόν νὰ διακριθοῦν εἰς δύο μεγάλας κατηγορίας: 1) Εἰς τὰ ἀφορῶντα τὸ ἀνθρώπινον ὑλικὸν μὲ τὸ ὁποῖον ἀσχολοῦνται καὶ 2) εἰς τὰ ἀφορῶντα αὐτὰς τὰς ἰδίας ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ ἔργου των ὡς νοσηλευτριῶν. Εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν περιλαμβάνεται ἡ στατιστικὴ μελέτη τῶν πασχόντων ἀπὸ ἀπόψεως τοῦ εἴδους τῶν παθολογικῶν των ἐπεξεργασιῶν, τῆς κοινωνικῆς των στάθμης, τοῦ μορφωτικοῦ των ἐπιπέδου κλπ. καὶ ἡ ἐξέτασις τοῦ τρόπου ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων, τὰ ὅποια προκύπτουν κατὰ τὴν νοσηλείαν μιᾶς ἐκάστης τῶν διαφόρων ομάδων καταστάσεων, εἰς τὰς ὁποίας ἀνήκει τὸ ἀνθρώπινον τοῦτο ὑλικόν. Εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν, τὴν ἀφορῶσαν αὐτὰς ταύτας τὰς Ἀδελφάς, περιλαμβάνεται ἡ ἐξέτασις τῆς ἰδίας των νοσηρότητος ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἐργασίας των εἰς τὸ νοσοκομεῖον, εἰς τὰς κατ' οἶκον νοσηλείας κλπ., ὡς καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς των κοπώσεως, τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ἔργου των ἐπὶ τοῦ ψυχισμοῦ των καὶ πλεῖστα ἄλλα ζητήματα συναφῆ. Ἡ μελέτη τοιούτων θεμάτων, ἐπὶ τῇ βάσει καλῶς διεξαγομένης καὶ λεπτομεροῦς στατιστικῆς ἐρεύνης, δύναται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἐνδιαφέροντα συμπεράσματα, τὰ ὅποια θὰ ἀποβῶν βεβαίως ὠφέλιμα τόσον διὰ τὸν κόσμον τῶν ἀρρώστων, ὅσον καὶ τῶν Ἀδελφῶν καὶ θὰ βελτιώσουν γενικῶς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ νοσηλευτικοῦ ἔργου.

Ἡ ἐθελοντικὴ προσφορὰ ἐργασίας, ἀνήκουσα εἰς τὸ πλαίσιον βασικῶν ἀρχῶν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, εἶναι βεβαίως πολυτιμωτάτη καὶ ἡ κατὰ τὸ δυνατόν μεγαλυτέρα ἀνάπτυξις αὐτῆς, πρέπει μὲ κάθε τρόπον νὰ ἐπιδιωχθῆ. Πρὸς τοῦτο ὁμῶς ἀπαιτεῖται νὰ καλλιεργηθῆ κατὰ τὸ δυνατόν περισσότερον τὸ πνεῦμα τῆς προσφορᾶς, νὰ ἐνσταλαχθῆ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν εἰς τὰ σχολεῖα, εἰς τὸν προσκοπισμὸν καὶ εἰς κάθε ἴδρυμα τὸ ὁποῖον ἀσχολεῖται μὲ τὴν διάπλασιν τῆς νεολαίας. Τὰ παιδιὰ εἶναι τὸ ὑλικόν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τῆς Νεότητος, τοῦ ὁποῖου τὰ μέλη θὰ ἀποτελέσουν ἀκολούθως τοὺς ἐνήλικας ἐθελοντάς.

Ἡ στενὴ καὶ καλὴ συνεργασία μεταξὺ τῶν διπλωματούχων καὶ ἐθελοντῶν Ἀδελφῶν, ἀποτελοῦσα ἀπὸ μακροῦ παράδοσιν εἰς τὰς διαφόρους ὑπηρεσίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, εἶναι ὡσαύτως, ὡς ἐκ πείρας γνωρίζομεν,

πολυτιμωτάτον στοιχεῖον διὰ τὴν καλὴν ἀπόδοσιν των εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς, νοσηλευτικούς καὶ κοινωνικούς, τομεῖς οἵτινες εἶναι πολυλάκις στενωτάτα μεταξὺ των συνδεδεμένοι.

Αἱ Ἐθελονταὶ Ἀδελφαὶ ἔχουσαι ὑπ' ὄψιν τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ ἐργαζόμεναι — παρισταμένης ἀνάγκης — συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν συμβάσεων αὐτοῦ, πρέπει νὰ μορφώνωνται ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν ἐκάστης χώρας. Αἱ εἰδικεύσεις καὶ ἡ ἐν ὑπηρεσίᾳ ἐξάσκησις αὐτῶν βοηθοῦν πολὺ εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῆς μορφώσεώς των. Ἡ προσφορὰ των δὲν πρέπει νὰ ἀποτιμᾶται μόνον ὡς πρὸς τὴν ποσότητα ἀλλὰ — καὶ πρὸ παντὸς — ὡς πρὸς τὴν ποιότητα τοῦ ἀποδιδόμενου ἔργου, θὰ πρέπει δὲ νὰ παρέχεται εἰς αὐτὰς κάθε δυνατὴ διευκόλυνσις, ὥστε ἡ ὥρα προσελεύσεως καὶ ἀναχωρήσεώς των ὡς καὶ ἡ διάρκειά τῆς ἐθελοντικῆς προσφορᾶς των νὰ μὴ προκαλοῦν δυσχερείας εἰς τὰς ἀνάγκας καὶ ὑποχρεώσεις τῆς ἀτομικῆς καὶ οἰκογενειακῆς των ζωῆς, οὕτως ὥστε νὰ μὴ ἐλαττώνουν τὴν χαρὰν τῆς προσφορᾶς των καὶ νὰ μὴ τὰς ἀναγκάζουν ἐν τέλει νὰ διακόπτουν τὴν βοήθειάν των παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν των.

Τὰ λεχθέντα δὲν εἶναι βεβαίως κάτι τὸ νέον διὰ τὰ μέλη τοῦ Συνδέσμου μας, οὔτε καλύπτουν τὸ εὐρύτατον πλαίσιον τῆς νοσηλευτικῆς. Συνοψίζουσι ἀπλῶς σκέψεις τινάς, αἱ ὁποῖαι προέρχονται ἀπὸ τὴν πείραν τοῦ ἔργου μας καὶ ἀπὸ τὰ προβλήματα τὰ ὅποια μᾶς παρουσιάζουν. Πολλὰ τῶν προβλημάτων τούτων εἶναι δι' ὅλας τὰς χώρας μας κοινὰ, ἄλλα δυνατόν νὰ εἶναι ὡς πρὸς τὴν σημασίαν ἢ ὡς πρὸς τὸ εἶδος διαφορά. Εἶναι συνεπῶς φυσικὸν νὰ ὑπάρχουν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν των διάφοροι ἀντιλήψεις. Θὰ ἦτο λίαν ἐνδιαφέρον καὶ εὐχάριστον, ἐὰν αἱ διατυπωθεῖσαι σκέψεις παρεῖχον ἀφορμὴν εἰς συζητήσιν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἠκούοντο καὶ ἄλλαι ἀπόψεις καὶ θὰ προέκυπτον χρήσιμα συμπεράσματα ἢ θὰ ἐχαράσσοντο καὶ ἄλλαι κατευθυντήριοι γραμμαὶ ἐνεργείας. Οἱ δρόμοι οἱ ὀδηγοῦντες εἰς τὸν σκοπὸν μας εἶναι πολλοί. Ἀνεφέρθησαν ὠρισμένοι. Ἀσφαλῶς ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι. Ἄς ἀκολουθήσουμε σταθερῶς ἐκείνους πού θὰ κριθοῦν συντομώτεροι καὶ καλλίτεροι, μὲ ὀδηγὸν τὸ παράδειγμα Ἐκείνης πού, ἀλύγιστη στίς ἀφάνταστες δυσκολίας, ἀνοιξε τὸ πρῶτο μονοπάτι, μὲ τὴν λυχνία στὸ χέρι καὶ μὲ τὴν φλόγα τῆς πίστεως στὴν καρδιά, τῆς Πάτρονος τοῦ Συνδέσμου μας, τῆς Florence Nightingale.

Η ΒΕΛΤΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Ὁμιλία κ. Δ. ΠΑΠΑΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, Διευθυντοῦ Δημοσ. Ὑγιεινῆς Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς καὶ Κοινωνικῆς Προνοίας

Ἐπισκέπτρια Ἀδελφὴ Δημοσίας Ὑγιείας! Ἡ ὑπέροχος αὐτὴ ἐκπροσώπησις ἐνὸς θαυμασίου θεσμοῦ, ὅστις καθιερώθη εἰς τὰς συγχρόνους Κοινωνίας διὰ τὴν προστασίαν τῆς Δημοσίας Ὑγιείας καὶ

τὴν ἀνοδὸν τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ ἐπιπέδου ἐνὸς Λαοῦ.

Ὅπόσας πολυτίμους ὑπηρεσίας κρυφὰς καὶ φανεράς δὲν προσέφερεν εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ ποσάκις δὲν ἐθυσιάσθη εἰς